

Nr 630

Av herrar Johansson i Skärstad och Mattsson, om ökad information i narkotikafrågan.

Även om det med rätta kan hävdas att brister finns i det tillgängliga statistikmaterialet framstår det dock tydligt, att missbruket av narkotiska medel stigit brant i vårt land under senare år. Karaktäristiskt för missbruksbilden är att det i första hand är ungdomen som drabbas. Vidare är det svenska narkotikamissbruket värre än andra länders, därför att preparaten ofta injiceras. Denna metod medför svåra följdverkningar t. ex. i form av gulsot, som även sprides utanför missbrukarleden.

Missbruket möjliggöres av och möjliggör en betydande illegal handel med från utlandet insmugglade preparat. Det framstår som mycket väsentligt att komma åt langningen och främst då »storhandlarna» på detta område. Dessa individer, om vilka uttrycket »dödens hantlangare» på goda grunder använts, gör enorma förtjänster och synes vara relativt svåra att eliminera med hjälp av nuvarande polisorganisation och lagstiftning. Det är ytterst angeläget, att det av regeringen aviserade aktionsprogrammet får effekt härvidlag.

Som inledningsvis påpekats är ungdomen den grupp som främst är utsatt för risken att bli narkotikamissbrukare. Generellt sett har ungdomen ej den sociala motståndskraft som egen familj, flerårig arbetsinsats etc. kan ge. Därför inriktar sig narkotikalangarna främst på ungdomen och tillämpar sådana metoder som att dela ut narkotika gratis till skolungdomen. Det är vidare inte orealistiskt att påstå, att ungdomen lättare faller för den propaganda, som från vissa håll bedrivits till förmån för användning av narkotiska medel, enkannerligen cannabispreparat.

För att komma till rätta med narkotikamissbruket är det av största betydelse, att — utöver vad som i övrigt erfordras — långtgående åtgärder vidtages på det förebyggande området. Till stor del är narkotikamissbruket — liksom andra icke acceptabla beteenden — att se som en följd av brister i samhällsanpassningen. Det behöver förvisso inte — som man hittills i alltför hög grad utgått ifrån — vara så, att individen inte gjort sitt bästa för att uppfylla omgivningens, samhällets, krav. Snarare är det så, att samhället inte tillräckligt tar hänsyn till de enskilda individernas olika förutsättningar och vidtar de åtgärder som behövs. Målsättningen måste

i väsentligt större utsträckning vara att anpassa samhället till individen och inte tvärtom.

Det är nödvändigt att analysera orsakerna till den uppkomna situationen. Sannolikt kommer man att finna, att de åtgärder som krävs i hög grad hör hemma på det miljöpolitiska fältet. Främst synes radikala åtgärder på samhällsplaneringens område blir nödvändiga. Att narkotikamissbruket, liksom många andra missförhållanden, främst är lokaliserade till storstäderna måste beaktas vid beslut som leder till fortsatt expansion av dessa regioner. Varje förbättring av boendemiljön är ett led i kampen mot missbruket av narkotika och andra stimulantia.

De frivilliga organisationernas förebyggande och vårdande verksamhet förtjänar att särskilt framhållas. Sålunda gör många ungdomsorganisationer — inte minst de kristna förbunden — en betydande samhällsinsats i ifrågavarande avseende. Förevarande organisationer är värda allt stöd från samhällets sida för sin verksamhet.

Bland de förebyggande åtgärderna intar upplysning och information en väsentlig plats. Skolan är ett utmärkt instrument härvidlag och bör utnyttjas i högre grad än för närvarande. Inte minst det förhållandet att så stor del av ungdomen i de övre tonåren fortfarande går i skolan gör att upplysningen i hög grad kan ske denna väg. Vidare synes det förhålla sig så, att många ungdomar inletts i missbruk av kamrater i skolan. Upplysningen bör innehålla uppgift om hur många som blivit hjälpta från sitt missbruk och hur detta skett. Sambandet mellan narkotika och alkohol är påfallande stort. Personer som använder eller har använt narkotika dricker också mer sprit. Rökningen är också större bland narkotikamissbrukare än bland andra. Detta samband måste klargöras i skolundervisningen. Skolan måste förmedla kunskaper om alla stimulantias skadeverkningar.

Angeläget är att eleverna ges relevant information och kan få konkreta svar på sina frågor. Expertisens inbördes käbbel, om haschrökning är farligt eller ej, kan inte tolereras som besked till den frågande ungdomen. Här måste medicinsk, sociologisk och annan expertis komma överens i syfte att röja i den snårskog av kvasifilosofi, som frodas på detta område.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidgad information, företrädesvis inom skolan, i narkotikafrågan.

Stockholm den 28 januari 1969

Sven Johansson (cp)
i Skärstad

Lennart Mattsson (cp)
